

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 395. Usque Ad Annum 428

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1759

VD18 90117794

§. 47. Liber de Correctione & Gratia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66042](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66042)

Sæculum V. *tellectum*. Statim initio monuerat, ne
A. C. 426. istius quæstionis perplexitate turbarentur,

6. 1.

sed inter se pacem, & charitatem
 servarent, agentes juxta ea, quæ scirent,
 donec Deo placeret, eis plura revelare.
 Postquam S. Augustinus hunc librum
 Cresconio, & Monachis, eum comitan-
 tibus, prælegisset, eundem ipsis tradidit
 cum omnibus Actis, de quibus mentio-
 nem fecimus, & alteram ad Abbatem
Ap. Aug. ep. Valentinum Epistolam, qua rogat, ut
156. al. 256. Florum sibi mittat. Misit eum Valenti-
 nus, tradiditque abeunti Epistolam ad
 S. Augustinum, gratiarum actionibus re-
 fertam.

§. XLVII.

Liber de Correctione, & Gratia.

Gratissimum S. Augustino fuit, quod
 Florum in sana fide de Gratia, & li-
 bero Arbitrio inveniret, & audiret, resti-
 tutam in Monasterio Adrumeti pacem.
 Simul vero edoctus est, esse ibi quem-
 quam, qui ejusmodi objectionem instrue-
 ret: *Si Deus est, qui operatur in nobis*
& velle, & facere, satis nostris Superio-
ribus sit, nos docere, & pro nobis orare,
nos autem non corripiant, dum quod de-
bemus, non facimus; quomodo culpa mea
est, si destituor illo potenti auxilio, quod
Deus mihi non dedit, & nemo nisi Deus
dare potest? Sophistica hæc argumen-
 tio,

tio, quæ Doctrinæ de Gratia invidiam creabat, S. Augustinum compulit, ut novum librum conscriberet, cui Titulum posuit de Correctione, & Gratia, illudque etiam ad Valentinum Abbatem, ejusque Monachos direxit, quin tamen accusaret, quasi hunc errorem defenderent.

Primo, Doctrinam Ecclesiæ de Lege, de Gratia, & Libero Arbitrio confirmat. Monstrat, nos non alio modo esse liberos ad agendum bonum, quam per Jesu Christi Gratiam, quæ nobis bonum non tantum proponit, sed etiam facit, ut faciamus. Deinde ad objectionem venit, hujus libri causam, & materiam: *Cur admonemur, cur præcipitur nobis, ut malum fugiamus? cur jubemur bonum facere? si nos non operamur, sed Deus est, qui in nobis facit, ut operari velimus, & operemur? imo! respondet: capiant! si Filii Dei sunt, se Spiritu Dei impelli, ut faciant, quod facere debent, & postquam fecerint, Gratias agant illi, qui eos impulit, ut facerent; nam ideo moventur, ut faciant, non vero, ut nihil faciant. Si autem non operentur, orent, ut accipiant, quod nondum habent. Verumtamen inquirunt: acquiescant Superiores nostri, postquam præceperint, quæ nobis facienda sunt, & pro nobis oraverint, ut faciamus, sed non corrigant, aut reprehendant,*

M m m 2

si

Sæculum V.

A. C. 426.

II. Retract.

c. ult.

c. 2.

Sæculum V. *si facere omiserimus! contra est, respon-*
A. C. 426. *det S. Augustinus: omnia hæc fieri, o-*
portet, cum Apostoli, qui erant Ecclesia
Doctores, hæc fecerint; præcipiebant, qua
facienda erant, corripiebant eos, qui non
faciebant, &, ut facerent, orabant.

6. 4. *Dicit Pelagianus: An hæc culpa sit*
in me, si non habeam, quod non accepi?
præcipite mihi, quod faciam, si facio, a-
gite Deo gratias! si non facio, nolite me
reprehendere, sed orate, ut mihi gratiam
det, qua faciam! S. Augustinus: Tua
 6. 5. *culpa est, si malus es! & culpa major, si*
inde reprehendi nolis. Quasi vero lau-
danda essent vitia, aut rebus indifferen-
tibus accensenda, & correctio esset inu-
tilis, quæ terrorem, pudorem, doloremque
imprimit, quæ ad orationem, & conver-
sionem impellit. Quare non potius di-
cunt; nihil nobis præcipite, nec pro nobis
orate! cum Deus sine præcepto, & sine
oratione possit convertere, sicut S. Pau-
lum convertit? ex illis gratiis, quas Deus
præter ordinem, quibus vult, exhibet, in-
ferri non debet, corrigendum, instru-
endum, orandum non esse.

6. 6. *Pelagiani dicebant: Donum obedi-*
tiæ non accepimus; quare ergo reprehen-
dimur, ac si hanc accipere a nobis depen-
deret? S. Augustinus respondet: Si ta-
les inobedientes necdum baptizati sunt,
eorum inobedientia a peccato primi ho-
minis

minis originem trahit, quod, quia omnibus hominibus commune est, non ideo singulos minus nocentes, vel pœna dignos reddit. Si is, qui hæc objicit, baptizatus fuit, dicere nequit, se non accepisse, cum acceptam Gratiā libero suo arbitrio amiserit. Ita vero, reponit Pelagianus: possum dicere, quod nihil acceperim, cum perseverantiam non acceperim. Ad hæc S. Augustinus: Verum quidem, perseverantiam esse donum Dei. Probatque ex eo, quod oremus, ut eam impetremus. Nihilominus iuste eos reprehendimus, qui in bono non perseverarunt, quia propria voluntate mutati sunt, & nisi correctionem admittant, damnatione aeterna digni sunt. Imo illi etiam, quibus Evangelium nunquam prædicatum fuerit, non se ab ista condemnatione liberabunt, quamvis æqua magis eorum excusatio videatur, qui dicunt, non accepimus gratiam audiendi Evangelium, quam dicentium, non accepimus perseverantiam; responderi enim potest: Amice! perseverare potuisses, si voluisses, quia prædicationem audiveras, & retinueras; nullo modo vero dici potest: si voluisses, credidisses, quod nunquam audivisti.

Igitur illi, qui Evangelium non audiverunt, illi, qui postquam audiverunt, & se converterunt, non perseverarunt, rursus qui credere noluerunt, & parvuli

M m m 3

sine

Sæculum V. *sine baptismo mortui, quatuor hæc boni-*
A. C. 426. *num genera a massa damnationis non*

De Corre-
 ctione &
 Gratia.

c. 8.

*sunt separata; illi vero, qui separati
 sunt, id non suis meritis, sed Gratia Me-
 diatoris debent. His Deus dat omnia fa-
 lutis auxilia, & nullus eorum perit, quia
 prædestinati sunt, scilicet non solum vo-
 cati, sed etiam electi. Si quis ex me
 quærat, quare Deus perseverantiam non
 dederit omnibus, quibus charitatem dedit?
 Respondeo, id me ignorare, & cum Apo-
 stolo altitudinem Iudiciorum Dei admi-
 ror. Tu vero, Gratia inimice! qui ita
 interrogas, ut ego quidem existimo, id
 juxta me ignoras. Si autem ad liberum
 arbitrium confugas, quid his Evangelii
 verbis oppones? Ego rogavi pro te Pe-
 tre! ut non deficiat fides tua? an dicere
 audebis, non obstante Jesu Christi Ora-
 tione, fidem Petri defecturam fuisse, si
 Petrus voluisset? Ergo humana voluntas
 non impetrat Gratiam per suam liberta-
 tem, sed magis per Gratiam libertatem,
 atque voluntatem constantem, & invin-
 cible robur ad perseverandum obtinet.
 Sine dubio mirandum est, Deum quibus-
 dam filiorum suorum perseverantiam non
 dare, non minus vero admiratione di-
 gnum, quod non nunquam Gratiam Ba-
 ptismi amicorum suorum filiis denegat,
 quam inimicorum suorum liberis concedit,
 quod vitæ hujus periculis Fideles non eri-
 piam,*

piat, quorum ruinam prævidet. Hoc ve- Sæculum V.
ro omnino non miremur, quod Consilia A. C. 426.
Dei inscrutabilia penetrare non valeamus. c. 9. n. 25.

Itaque, si quis peccet, semper corrigendus
est, etiamsi nesciamus, an profutura sit
correctio, & ipse prædestinatis annume-
ratus. Verum de Adamo neutiquam dici
potest, ipsum a massa perditionis, quæ nec- c. 10.
dum erat, non fuisse separatum; cur igitur
donum perseverantiæ non accepit? &
cum non acceperit, quomodo nocens est?

Ut huic objectioni satisfaciat, S. Augu-
stinus distinctionem explicat inter Gra-
tiam utriusque status, scilicet status in-
nocentiæ, in quo primus homo ante pec-
catum erat, & status Naturæ corruptæ,
in quo nos sumus. Hæc distinctio in-
ter celeberrimos Theologos fervidis di-
sputationibus occasionem dedit; (*) lon-

Mm m 4 ga

De Gratia.

(*) Distinctio hæc in eo consistit, quod Gra-
tia Adami ante lapsum non intrinsece fuisset ef-
ficax, ac ea, quæ post lapsum Naturæ corruptæ
per merita Jesu Christi hominibus datur, quia
Adam ante lapsum tali Gratia non indiguisset;
Primus hanc distinctionem invenisse, & Thomi-
stas, quod contrarium docerent, arguisse dicitur
Cornelius Jansenius Lib. 8. de Gratia Salvatoris.
cap. 2. dum scripsit: Gratiam efficacem, ad o-
mnes humanæ Naturæ status dilatam, ab Au-
gustini sensibus esse remotissimam &c. Divum
Augu-

Sæculum V.
A. C. 426.

ga dissertatione opus esset, ut explicaretur, & cum principiis, in aliis S. Augustini operibus positis, conciliaretur; (*) id igitur prætermitto, ne Histo-

Augustinum Divo Thomæ conciliat in suo libro F. Jacobus Hyacinthus Serri. Ord. Præd. Doctor Sorbonicus, & in Academia Patavina Sacræ Theologiæ Professor. Is probat ex Principiis S. Augustini, ac subordinatione causæ creatæ ad Increatam desumptis, Gratiā efficacem in statu Innocentiæ Adamo æque fuisse necessariā, ac Naturæ corruptæ post lapsum, & quod distinctio Gratiæ ante, & post peccatum Originale, solummodo consistat in eo, quod illa moverit tantum voluntatem humanam, ista vero prius sanet, & deinde moveat. Quod vero S. Thomas S. Augustino consentiat, probat ex illis S. Doctoris verbis: 1. 2. q. 109. art. 1. ad 9. ubi aperte docet, Hominem in statu Naturæ corruptæ indigere auxilio Divino, duplici ratione, primo ratione generali, quia nulla creatura operatur, sine motione Divina, & secundo, ratione speciali, quia est in natura corrupta.

(*) Hic Anonymus I. Fleuriū laudat in hunc modum: In suis Observationibus pag. 145. *Je sai cependant bon gré à Mr. Fleury d'avoir rendu justice à ce Pere, en reconnoissant, que du moins ses Principes dans ses autres ouvrages sont contraires à ceux, que les Novateurs prétendent trouver en celui-ci. Je lui sai nommément bon gré, d'avoir convenu, que selon*
S. Au-

ria limites transgrediar, atque multo Sæculum V.
magis ideo, quod omiffa etiam hac Do- A. C. 426.
ctrina, ea, quæ concordiam Correctio-
nis, & Gratia tangunt, optime possint
intelligi.

Ulterius S. Augustinus docet, determi-
natum esse Prædestinatorum numerum,
neminem vero scire, an eis adscriptus
sit, & istam ignorantiam Electis esse uti-
lem, ut in humilitate contineantur. Re-
proborum diversa sunt genera; hi cum
solo peccato originali moriuntur, alii a-
lia peccata suo libero arbitrio adjiciunt,
alii, accepta Gratia, non perseverant,
Deum relinquunt, & a Deo relinquuntur,
quippe libero suo arbitrio traditi sunt,
donum perseverantiæ, justo, & occulto
Dei judicio, non habentes. Ergo homi-
nes patiantur se corripì, quando peccant;
& nec ex correctione contra Gratiam,

c. 13.

c. 14.

Mm m 5 nec

*S. Augustin, dans le Livre de l'Esprit, & de
la Lettre, Dieu veut, que tous les hommes sans
exception soient sauvés. Interim gratum ha-
beo, quod Fleurius fideliter de hoc Patre fas-
sus fuerit, saltem ejus principia in aliis ipsius
operibus contraria esse illis, quæ Novatores in
isto opere se invenire jactant. Gratum specia-
tim habeo, quod concesserit, juxta S. Augustini
mentem in libro de Spiritu, & Littera. Deum
velle, ut omnes homines, nemine excepto, salvi
fiant. Hic videmus Fleurium ab Anonymo I.
adversus P. Balduinum satis defensum.*

Sæculum V. nec ex Gratia contra Correctionem arguentur. In potestate hominis est, ut
A. C. 427.

c. 15.

*De spir. &
 litt. c. 33. n.
 58. c. 34. n. 60.*

est Dominus. Pro culparum modo oportet nos proximum corripere, & sine discrimine omnium hominum salutem procurare, quia illos non discernimus, quos Deus Gratia efficaci salvare vult, & cura, quam adhibuerimus, certe utilis, saltem nobis futura est. Coeterum S. Augustinus alibi clare docet, Deum velle, ut omnes homines salventur; verum ab eis liberum arbitrium non aufert, ex cuius bono, vel perverso usu iustissime iudicantur. Ostendit etiam, Deum Auctorem peccati non esse, quod ex uniuscujusque voluntate dependeat, ut Gratiæ externæ, vel internæ consentiat, vel non consentiat.

§. XLVIII.

Retractiones S. Augustini.

Poss. vit. c. 8. Hoc opus de Correctione, & Gratia ultimum est, cujus S. Augustinus in suis Retractionibus, circa annum 427. compositis, mentionem facit. Jam diu propositum ipsi fuerat, omnia opera sua retractare, quæ, publicæ lucis facta, alio modo, quam censura publica, corrigere non poterat; sed has scribere volentem hactenus aliæ occupationes, magis necessariae,